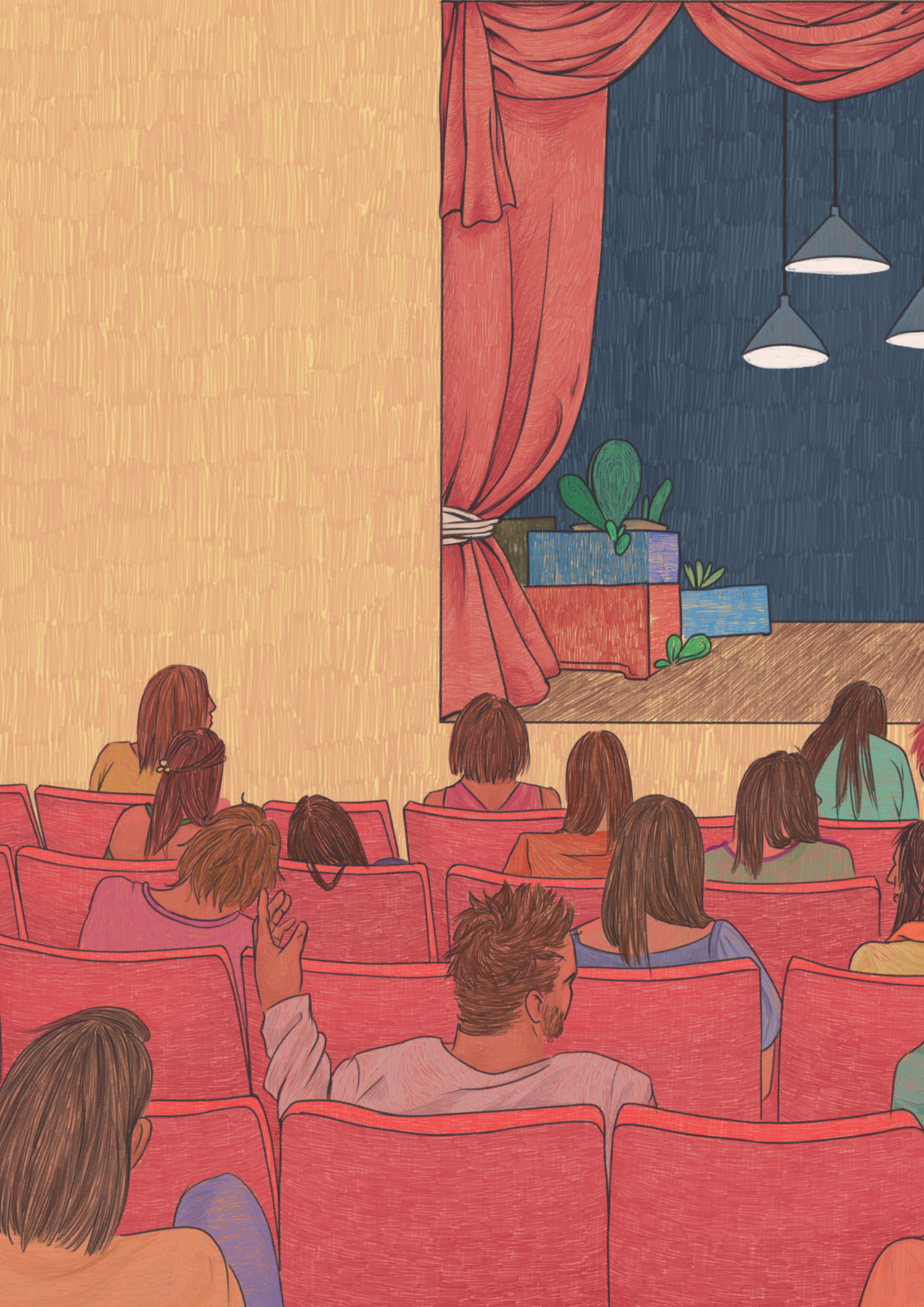
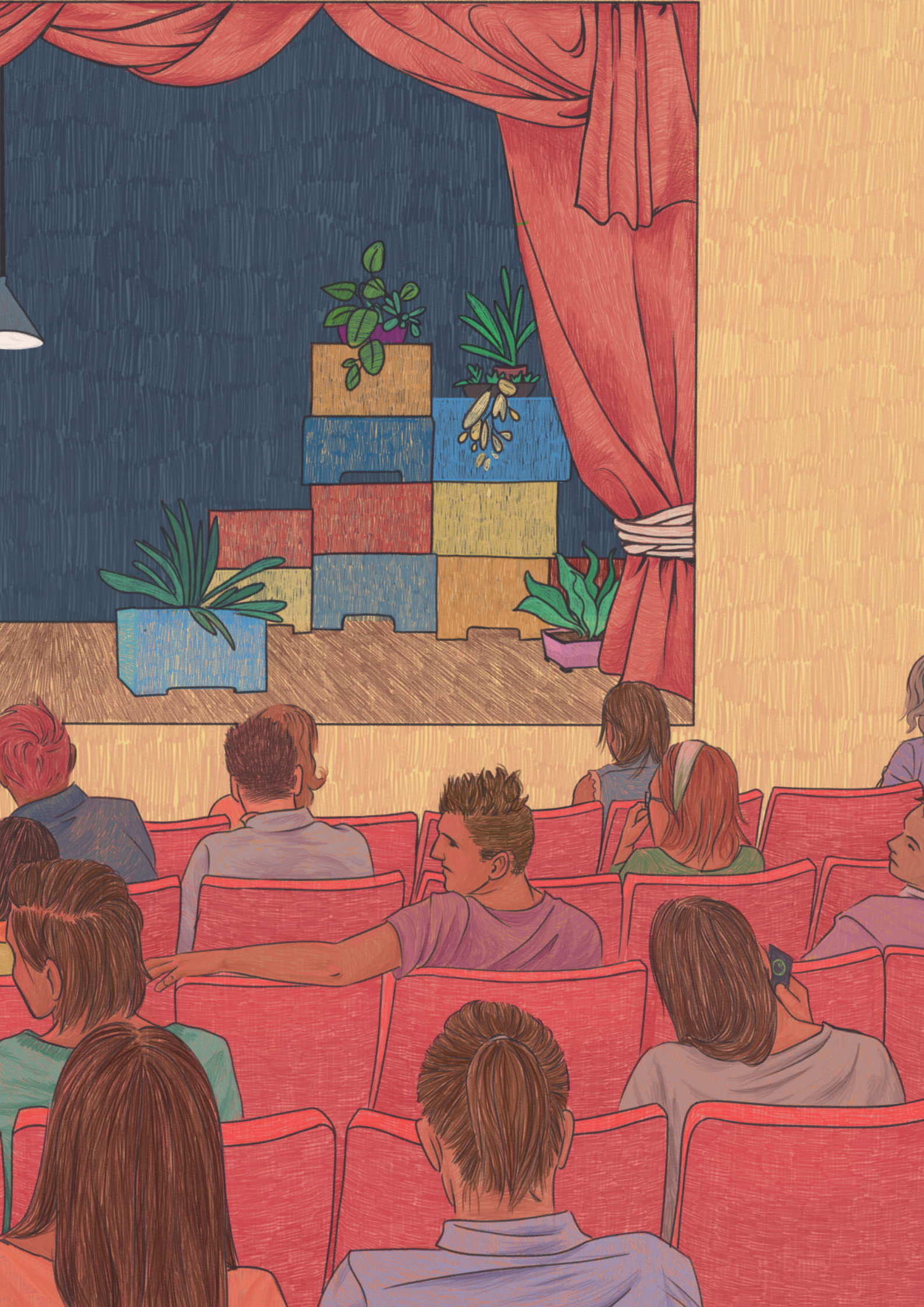


Les
PODEROSSES
Teatre







Construcció col·lectiva de:

L'Associació MÁS MUJERES i Las Poderosas Teatro

Text: Haizea Murguía

Il·lustració i disseny: Andrea Conde

Protagonistes:

Telma Ajín, Adelma Cifuentes,
Mayra Salvador, Telma Sarceño i Lesbia Téllez.

Coordinació: Cristina Alba Pereda

Edició: Clara Ruiz Holguín

Veu d'audiocontes: Haizea Arbide Aza

Traducció al basc: Lorea Undagoitia Rivero

Traducció al català: Agnès Rodríguez Casaled

Estratègia de comunicació i difusió: Virginia Enebral

Amb el suport de: Amaia Iguaran i Yolanda Barco

ISBN: 978-84-09-41639-4

Dipòsit legal: LG BI 00938-2022

Les PODEROSES Teatre



*Transformar-me en una lluitadora, per callar la veu que em persegueix
dient-me què he de fer i ser.*

*Seguir lluitant per la meua vida i saber que, sense la paraula i les que
m'acompanyen, ja no hi seria.*

*No parlar de què va passar, però sí de què vaig viure. Que altres dones ho
escoltin, que sàpiguen que se'n pot sortir... fer justícia... i seguir.*

PROTAGONISTES

Telma Ajin



Telma Sarceño



Mayra Salvador



Adelma Cifuentes

lesbia Tellez

ACTE PRIMER: BROTAR

La nostra obra està basada en fets reals, crus,
com la vida, en dones de carn i ossos,
que posen la pell en tot el procés,
que són protagonistes de la seva història,
que caminen juntes, fortes i poderoses.

Ens trobem a Guatemala,
l'any 2008, en un procés terapèutic
on compartim vivències
i descobrim la força del grup.





Còm se fa totte posar-te aquesta roba tan provocativa? Treu-te-la ara mateix!

Jo controlo els comptes de la casa perquè soc el que porta els diners, amb

el que et dano arriba, així que no els malgastis.
Perdonat'm, no tornare a pagar.

No vull que parlis amb altres homes, et vull tota per a mi.

No cuides bé ni la casa ni als fills.

Ets grossa, ets llesta. Tens sort que estigui amb tu.

Atre cop has fet el mateix menjar? No m'agrada.

LA RÀTIA

Fica't al llit perquè on tinc joanes i per a això ets la

El control i les violències,
masclistes i racistes,
ens van afectar,
limitant la nostra autonomia,
i el desenvolupament personal i social,
fent-nos sentir que ser lliures era una utopia.

La superació d'aquestes violències abonà el sòl,
del qual vam renéixer renovades i fortes,
com flors trencant l'asfalt patriarcal,
capaces de reescriure la nostra pròpia obra,
la nostra pròpia vida
i amb el nostre art,
acompanyar altres dones.







Vam deixar anar el pes del passat
per deixar espai al nou,
i vam trobar una cosa
que sempre vam dur dins nostre:
la força per a lluitar.
Lluny d'amagar-nos,
les màscares ens empoderen
i ens deixem veure

Més vives que mai!



El nostre salt cap al teatre va ser orgànic:
vam iniciar la recerca
d'una eina col·lectiva
que ens va permetre sorgir,
del simbòlic al real,
del real al simbòlic.





La força transformadora de las màscares
ens acompanya a **Las Poderosas Teatro.**





Ni un feminicidi més! Vives ens volem!



Contra la violència sexual, autodefensa feminista!



Ajudem a identificar la violència psicològica!
Ser defensora no és un delictes i paga la pena.



Mai més discriminació i racisme
contra les indígenes i afrodescendents!



Mai més violència econòmica
i sobrecarrega de cures
que recaigui sobre les dones!





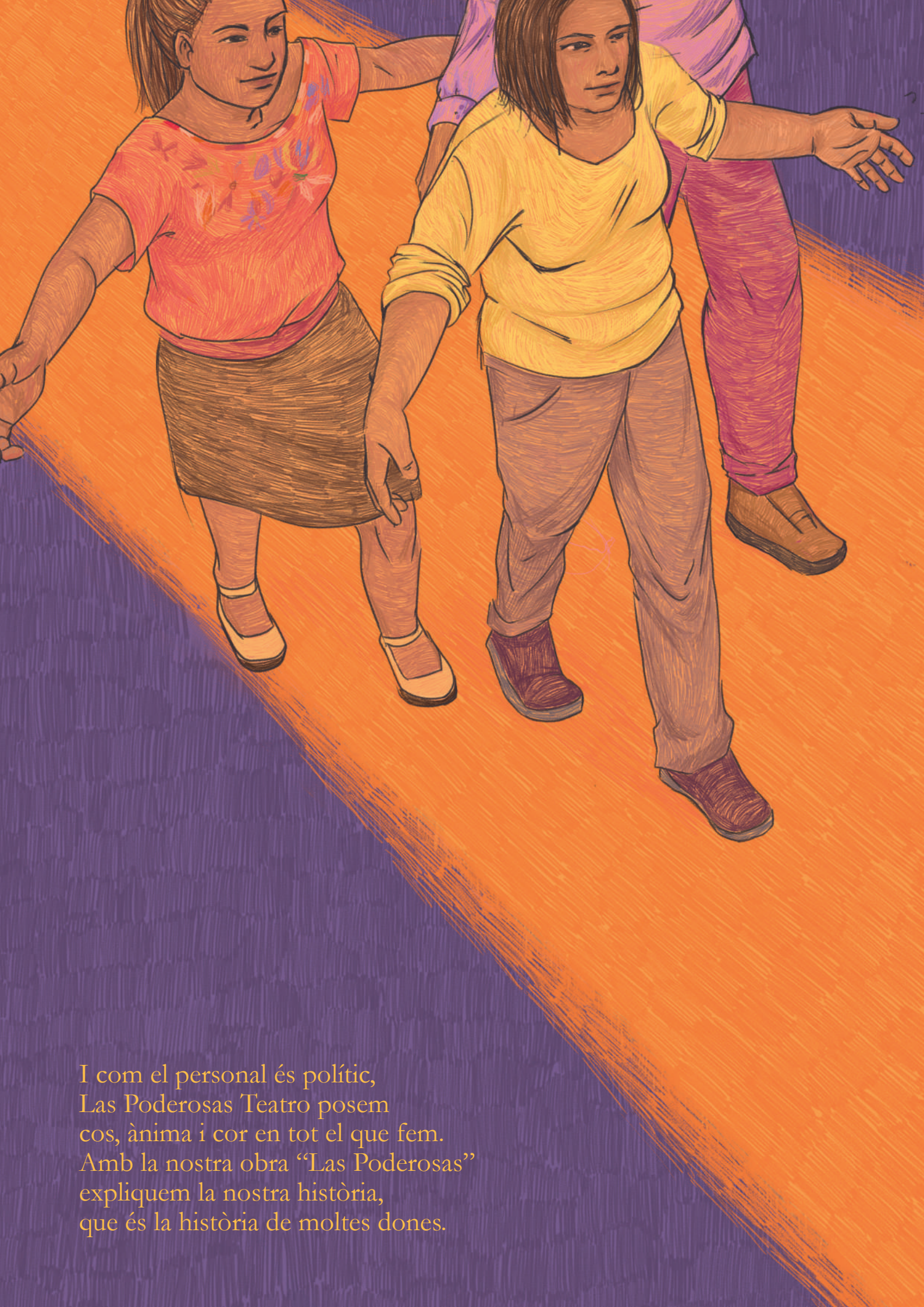


Adelma està viva, molt viva,
i, a través del teatre, explica la seva història,
convertint-se així,
en exemple de lluita, denúncia i justícia.

El seu marit va contractar un sicari
que no va aconseguir matar-la,
tot i que li va deixar seqüeles físiques de per vida.
A través de la Llei de Feminicidi de Guatemala
se'l va condemnar a 25 anys de presó.

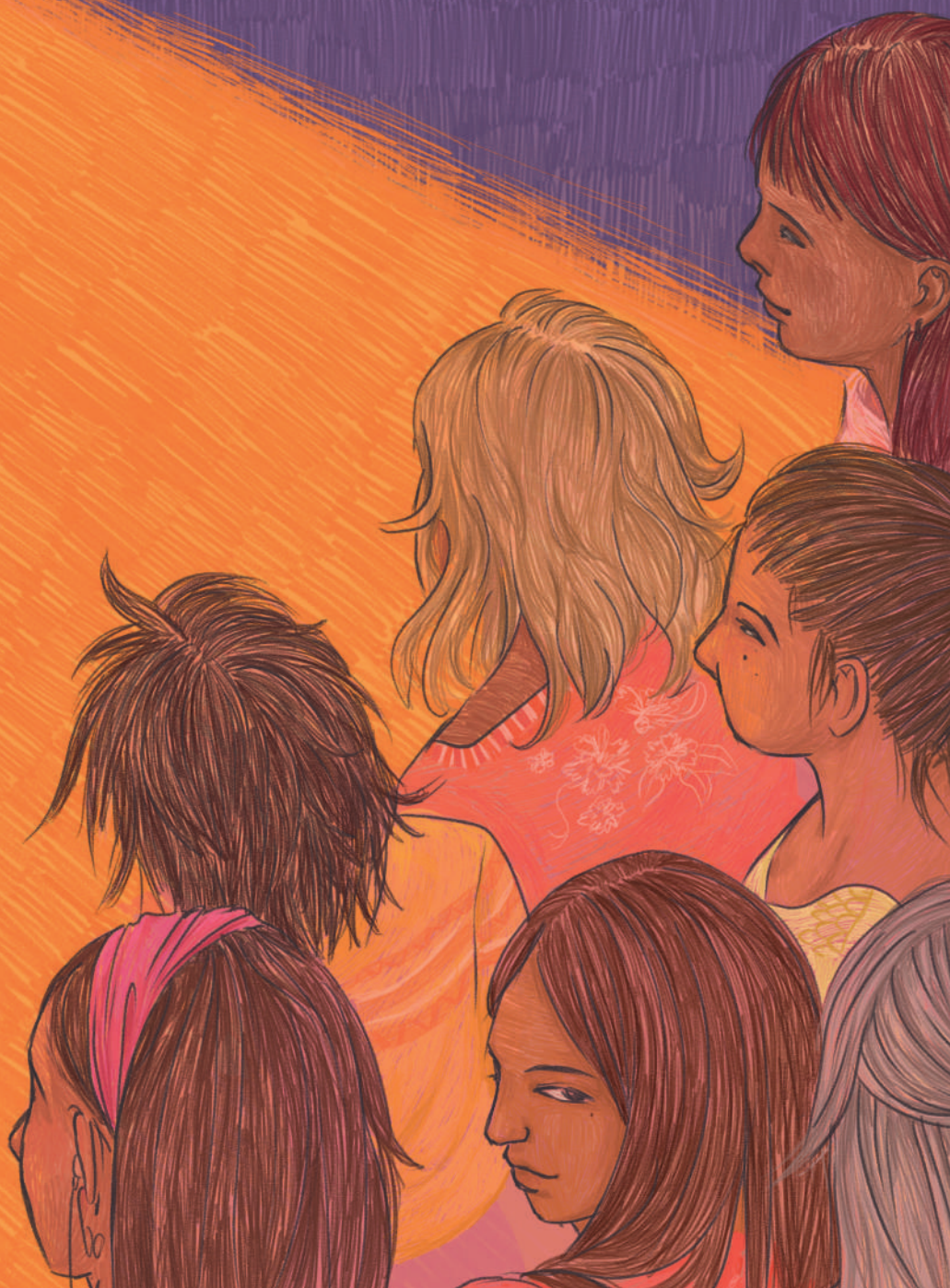
Las Poderosas Teatro, sorores,
ens acuerpem, acompanyem i donem suport.
Celebrem el triomf d'Adelma com a propi,
perquè fer justícia a una dona
és fer justícia a totes les dones del món.
Com diu ella:

“No hi ha vida en llibertat per a cap
si no hi ha vida digna per a totes”.

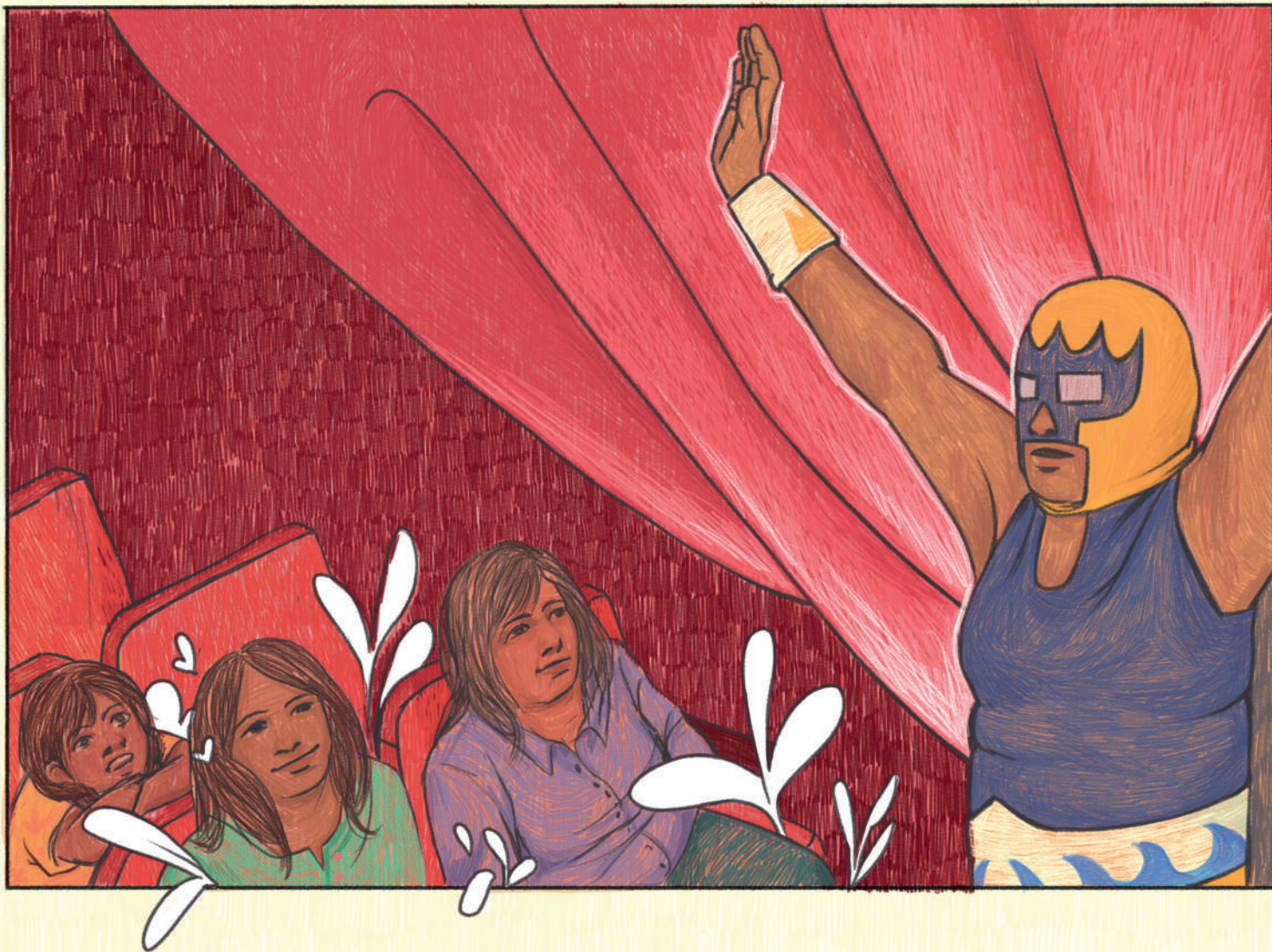


I com el personal és polític,
Las Poderosas Teatro posem
cos, ànima i cor en tot el que fem.
Amb la nostra obra “Las Poderosas”
expliquem la nostra història,
que és la història de moltes dones.

“Soc la dona que veieu aquí,
soc totes les dones i totes les seves històries,
les que m’han explicat
i les que he vist.”







ACTE SEGON: FLORIR

A través del teatre ens alliberem,
mostrem el que ens va fer mal i ho transformem.
Quan cau el teló,
el teatre comunitari fa visible el què és invisible
i, amb el públic,
parlem del vist i el viscut,
obrint l'espai per al diàleg i la reflexió.

El teatre és el mirall de la vida.
En ell algunes persones poden veure
la seva pròpia ombra.

I si jo exerceixo violència?

I si jo pateixo violència?

La violència ens travessa,
visibilitzar-la és el primer pas
per aturar-la.







Acompanyem altres dones,
les “apapachamos”,
les acuerpem.
És el moment de deixar enrere
i construir juntes una altra realitat.





La història de Guatemala
està esquitxada per violències.
Les dones de la Red Ixil
ens van explicar la seva història.
Els seus cossos, envaïts i colonitzats,
van ser armes de guerra.

El procés és lent, però en moviment, es fa justícia.

Las abuelas de Sepur Zarco
també van fer justícia,
els cossos tenen memòria,
i la memòria ha de trobar reparació i justícia.





ACTE TERCER: VOLAR

Seguim i seguirem convertint en escenes
les històries de tantes dones,
que, com nosaltres,
sobreviuen a les violències.
No us aixequiu encara dels seients...

perquè això només acaba de començar.





Florim al costat d'altres dones
regant el nostre camí
en teatres, festivals i espais comunitaris
de Guatemala, Mèxic, Hondures,
Nicaragua, Veneçuela, Espanya...

Compartim el nostre teatre que “cura i empodera”,
on el NOSALTRES creix amb les altres.

I que res ens aturi!







El nostre somni es fa realitat
quan les altres caminen lliures.
Lliures per complir els seus propis somnis.
Treballar, estudiar, brillar,
riure, compartir, cantar, ballar.

**Viure sense por.
Ser.**





“La terra és nostra,
és el nostre territori,
te la forma de les nostres nenes i nens,
te la forma de les dones
que l'alimenten i l'amaren
cada dia”.

Som les seves defensores,
i ens acuerpem
protegint-nos.



Perquè la vida és teatre i el teatre és vida.

L'espectacle ha de continuar.

Per això Las Poderosas Teatro no s'aturen,

qui sap on brotaran les seves llavors?





PRIMERA OBRA: Las Poderosas

Les històries que representem a l'obra parteixen de les nostres vides com a dones supervivents de violència masclista, van ser escollides per cadascuna de nosaltres, recreades des de la nostra pròpia paraula, el nostre propi cos. Parteixen d'un procés de recerca personal que va incloure entrevistes, escriptura de textos propis, presa de consciència de dolors, alegries i recerca dels nostres veritables somnis.

En el desenvolupament de l'obra es creua el que és biogràfic i la ficció, i s'entreu el camí que hem recorregut com a grup i com a dones. A la vida i al teatre. "Aquest lloc, que compartim amb les nostres filles i fills, és on reconstruïm les empremtes del que hem viscut i en què ens hem transformat, cap a on volem anar".



SEGUNDA OBRA: Naciendo

"Naciendo" parteix d'una investigació sobre la nostra sexualitat, el nostre origen i la guerra. Parlem amb les nostres mares, filles, netes i amb dones supervivents del conflicte armat, cercant les empremtes de la nostra història, del nostre país, la història dels nostres cossos.

Així, representem a la Sra. Magdalena, supervivent de violència sexual al destacament militar de Sepur Zarco, així com la seva lluita per la justícia i reparació, la lluita política, la matança d'estudiants de la USAC, les dones que van decidir lluitar i la culpa que senten els qui es van apartar.

Però també les nostres històries personals: l'abús sexual a la família, el descobriment del plaer sexual negat per considerar-se unit al pecat, la violència, l'abandó i les condicions de vida als barris.



TERCERA OBRA: IN LA K'ÉCH

Jo soc un altre tu

Un grup de defensores dels drets humans a les seves comunitats exposen el seu sentir, les seves experiències i pensaments en el treball que fan. La relació de les dones amb la terra i la vida és tan orgànica que no desapareixerà mai, la vida és als seus cossos i històries. Les dones s'uneixen perquè no es posi fi a la vida. A les paraules que aquestes defensores ens expliquen, també hi ha els relats d'altres. Es necessari exposar-les i abraçar-les, com qui abraça una mare, una filla, una àvia. És una aposta a reconèixer-nos com a iguals, a escoltar les veus que no hem sabut escoltar. Què dirien els rius si poguessin parlar? Què dirien els boscos? Què diria la terra?

LA MEMÒRIA S'OBRE PAS...

Guatemala va viure 36 anys de guerra (1960-1996) en la que van morir més de 200.000 persones, principalment indígenes.

La Red de Mujeres Ixiles va iniciar el 2012 un procés de recerca de justícia per les matances, tortures, violacions sexuals i desplaçaments forçosos perpetrades pel govern guatemalenc, en una estratègia sistèmica militar anomenada “terra cremada”, en què van ser assassinats més de 1.771 indígenes maies ixiles entre 1982 i 1983. Ríos Montt, que era president al moment dels crims, va ser condemnat el 2013 a 80 anys de presó per genocidi, però la cort constitucional va anul·lar la sentència per “errors al procés”.

Les anomenades Abuelas de Sepur Zarco, 11 dones q'ueqchi supervivents de la violència sexual i altres violències dutes a terme per l'exèrcit guatemalenc durant la guerra, van acudir el 2016 a la justícia. El tribunal va condemnar dos exoficials militars per crims de lesa humanitat per delictes de violació, assassinat i esclavitud a Sepur Zarco. Van ser condemnats a 120 anys i 240 anys de presó, respectivament. El tribunal va resoldre que a més es concedissin reparacions a les Abuelas de Sepur Zarco i a les seves comunitats.

El 2016 sorgeixen les primeres denúncies a la Cort Interamericana de Drets Humans (CIDH). El 2022, després de 40 anys demanant justícia, cinc expatrullers d'autodefensa civil que havien violat a un grup de dones Achí durant la guerra a Guatemala van ser condemnats a 30 anys de presó, considerats culpables de delictes contra la humanitat en la seva modalitat de violència sexual. En total, 12 mesures van ser dictades per a la reparació digna de les dones.

Per què és important aquest conte?

La violència masclista i el seu impacte en la vida de les dones és un dels grans problemes persistents als nostres dies. L'informe "Más allá de las palabras" publicat per Oxfam Intermon el febrer de 2022 mostra que una de cada 3 dones al món pateix actualment violència física o sexual per part de la seva parella o altres persones. Aquesta violència comença aviat, ja que una de cada 4 dones d'entre 15 i 24 anys que han mantingut alguna relació íntima ha estat objecte de conductes violentes per part de la seva parella. De la mateixa manera, més de 640 milions de dones de més de 15 anys han manifestat haver patit violència física i/o sexual per part de la seva parella. Només el 40% de les dones que pateixen violència busquen algun tipus d'ajuda, moltes no denuncien per por a represàlies per part de l'agressor o de l'estigma social.

La crisi derivada de la pandèmia COVID 19 ha estat acompanyada d'un augment de les violències contra les dones. Les quarantenes, aïllaments i altres mesures restrictives han comportat un menor accés a l'assistència i mesures de protecció de les dones en situació de violència, moltes de les quals s'han trobat tancades amb el seu abusador o agressor.

Actualment 155 països tenen legislació sobre la violència de gènere i 140 han desenvolupat legislació sobre l'assetjament sexual al lloc de treball. No obstant això, la seva implementació efectiva i seguiment són encara un repte a la majoria dels contextos al món.

Si bé la violència estructural contra les dones és tràgica i aclaparadora, som moltes les que lluitem unides contra ella a tot el món. Hi ha moviment, hi ha esperança. Hi ha incomputables xarxes sorores de dones que sostenen a altres dones fins que aconsegueixen sortir del cercle de les violències masclistes.

Las Poderosas Teatro és un exemple de resistència, superació y curació. És un col·lectiu de dones guatemalenques que, a través del teatre, van transitar de víctimes a supervivents de les violències masclistes. El 2008 comencen un procés de creació d'una obra teatral basada en les seves experiències de violència com a forma de curació.

La seva primera obra, "Las Poderosas", estrenada l'any 2010, va ser una potent eina de sensibilització social sobre les violències que afronten les dones. Aquella obra els va canviar la vida. Des de llavors, es dediquen a compartir la vivència del teatre com a manera de sanar amb altres dones que pateixen violències masclistes. De la mateixa manera, ajuden a prevenir aquestes violències en comunitat, amb el seu públic, identificant patrons que no s'han de repetir.

D'aleshores ençà han creat dues obres pròpies més, "Naciendo" i "In La K'ech", que connecten les violències patides per totes les dones, per les que ho van viure i per les que lluiten actualment. Identifiquen així el continuïtat de les violències masclistes, posant èmfasi en el fet que és possible trencar la seva espiral, amb un enfocament positiu.



GRACIAS. ESKERRIK ASKO. GRÀCIES

(**A**) Agustín Quiles Díaz – Aida – Aina Valldaura – Aitor – Aitor Basauri – Alaine – Alejandro y Santiago – Rancaño García – Alexia Vieira – Alicia Sanchez – Alvaro e Iñigo – Alvaro Ortega – Amaia – Amaia Iguaran – Amaia Iturri – Amaia Laforga – Amaia y Lucía – Amas – Amaya Algarra – Ana – Ana Bengur – Ana García – Ana González – Ana Paula – Ana Viñuela – Andrea Conde – Ane Albarran – Ane Arregi – Ángela – Angelica Llanos – Anna i Puerto – Antonio del Barrio – Anuka – Anye Rocamundo – Arantxa Pereda Goenaga – Arrieta – Artzal – Augusto Metztl – Aurora Sáez Rodríguez (**B**) Bastur – Bea Pertejo Rivas – Beatriz Asenjo – Beatriz García Fernández – Begoña Landa Petralanda – Blanca Andrés Fernández – Blanca Moreno Salom (**C**) Candela Tamames – Carlos Askunze – Carmen – Carmen Alquegui – Carmen Galbete – Charo Bayon – Clara Ruiz Holguin – Claudia Grau Boscá – Colectiva Caracola Tejedora – Cot Uribe familia – Cristina Alba Pereda – Cristina Blasco – Cristina, Noa y Lua – Cuques Orta Rabinad (**D**) David Hernández – Diego Martínez – Diego Redrejo (**E**) Eduardo García Ribera – Edurne Bengoetxea Sorozabal – Edurne Izaguirre – Ekaitz – El Espejo Mágico – Elena Béjar Galindo – Elisa Ortega Montilla – Enara y Laia – Enmaskarada – Esther Alba Pereda – Estíbaliz G Isasa. (**F**) Familia Berciano Velázquez – Fanny Morán – Frida y Gael – Fuencisla Garrofé (**G**) Garbiñe – Gema Lauzirika Oribe – Goiz – Gorka López Arantzamendi – Greta e Ibai – Greta Romero Vilchez (**H**) Haizea Arbide Aza – Haizea Murguía – Henar – Hodeia Núñez (**I**) Iara – Idily Mérida – Idoia Setien Lorente – Inés Tomás Bartrina – Iñigo basauri barruetabeña – Ionan Areses – Irai Carmona Zabala – Iran – Irene – Irene Fernández Ramos – Irene González García – Irene Rojo – Isabel – Isabel Artaza – Isabel Cozar – Isabel Escribano – Itsaso Blázquez – Ixone eta Eihar (**J**) J.E. D.D. – Joan – Jon – Jone Pérez – José Manuel Navarro – Josune Landa Petralanda – Juan Carlos Vázquez – Juana – Júlia Moltó – Linares – JunAia – June Pascual Agirretxea (**K**) Karmele Aza Barruetabeña – Katia Reimberg Castello – Kato – Kerala Alba – Kike Rioz (**L**) Laeticia Rovecchio Antón – Lander Pereiro Landa – Lara Gómez – Laura Espín Ortiz – Lauris – Leire Arano – Leire eta Iñaki – Leire Pascual Basauri – Leire Varona – Leo Trincado Pérez–Arróspide – Leyre Escalada Gollarte – Lola – Lorea y Sustrai Undagoitia – Lourdes Amezuza – Lourdes Carro – Los Picado – Loyal – LRM CIDII – Lucía – Lucía Gonzalez Rodrigo – Lucía Linsalata – Luis Amaro – Luis de Llera – Luis Menéndez – Lutxi Iturriaga (**M**) Macarena – Maialen Ferreira – Maite Barruetabeña Arrieta – Majo Canet – Make&Nerea – Mamen F. – Manuela Pérez – Marai – Mari Sol – María Bejarano – María Fernández de Sanmamed Maneiro – Maria Isabel Holguin Avecilla – Maria Jesús Salinas – María José – María José Vilches – Maria Luz Fernández Enebral – María Rosa Galindo Diaz – María Silva Pérez – Marian González – Mariana González – Mariana – Linceiro – Mariola – Marisa Otaduy Bengoa – Marisa Ozamiz – Marivi Eizaguirre – Marta – Marta Gayoso – Marta Gil – Martha Olimpia Martínez – Martuki – Mavi Calabrese – Mertxe – Miguel Ángel – Jordán – Mila Budinho – Miren Gil Lertxundi – Monika – Myri (**N**) Nahia – Naia y Alba – Naiara Agorria – Nanuca – Naomili – Nekane Sáez – Nerea – Nerea Basauri Barruetabeña – NeretxuVegan – Noemi – Alvarez – Nora Ecenarro Aranburu – Nur Banzi (**O**) Olga Barcina – Olivia Marco (**P**) Paco – Paco Oropesa – Patricia Campelo – Patricia Salado – Pau Gainza – Paula Clar Martí – Pedro C. Rojo Alique – Penelope Berlamas – Pilar – Pilar Minguet Niubò – Pilar Orenes – Possible Lab (**R**) Raquel García Terán – Raquel Rapado Segurado – Regly S. (Las Incorregibles) – Rosa Mancisidor – Roser Allué Villena – Ruth Martínez Rubio (**S**) Safo Eskola – Sajurv – Salut Monzó – Sandra Díaz – Sandra Nerpio – Sara – Sarini, Luka y Nour – Silvia Garai – Silvia Peña García – Sita – Sonia Ramiro Gonzalez – Susana Mateo – Sustrai (**T**) Tamy4k – Tatiana Retamozo – Tere Soto Bermejo – Teresa Castro Cómics – Teresa Muñecas – Teresa Rubio Cosio – Txema Antiguakoa – Txepeba (**U**) Unai Burguete – Uxue (**V**) Vanessa Álvarez González – Virginia Enebral (**X**) Xus Solsona – Xusa García (**Y**) Ylenia Marotta – Yolanda Barco

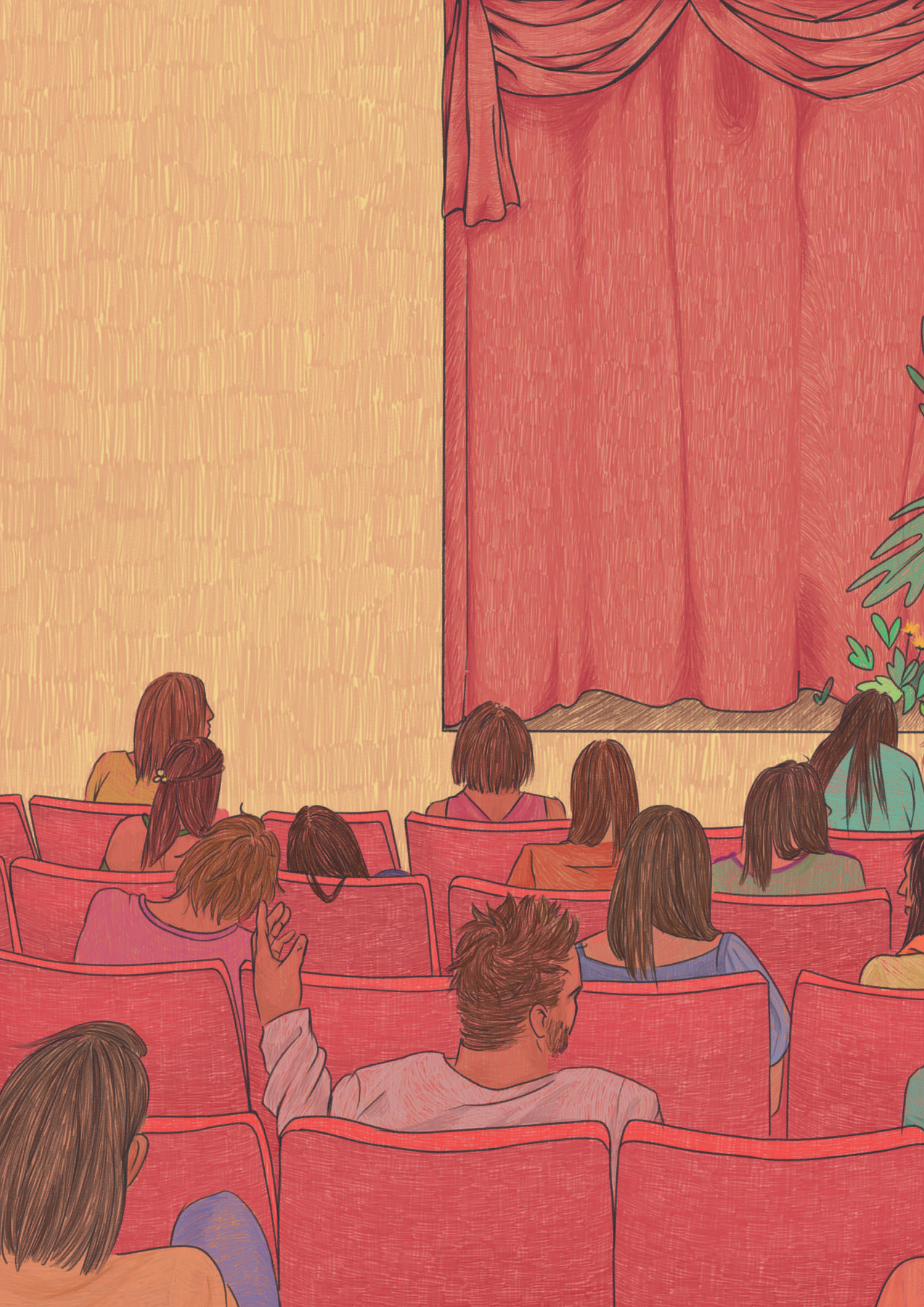
Audiocontes disponibles a:

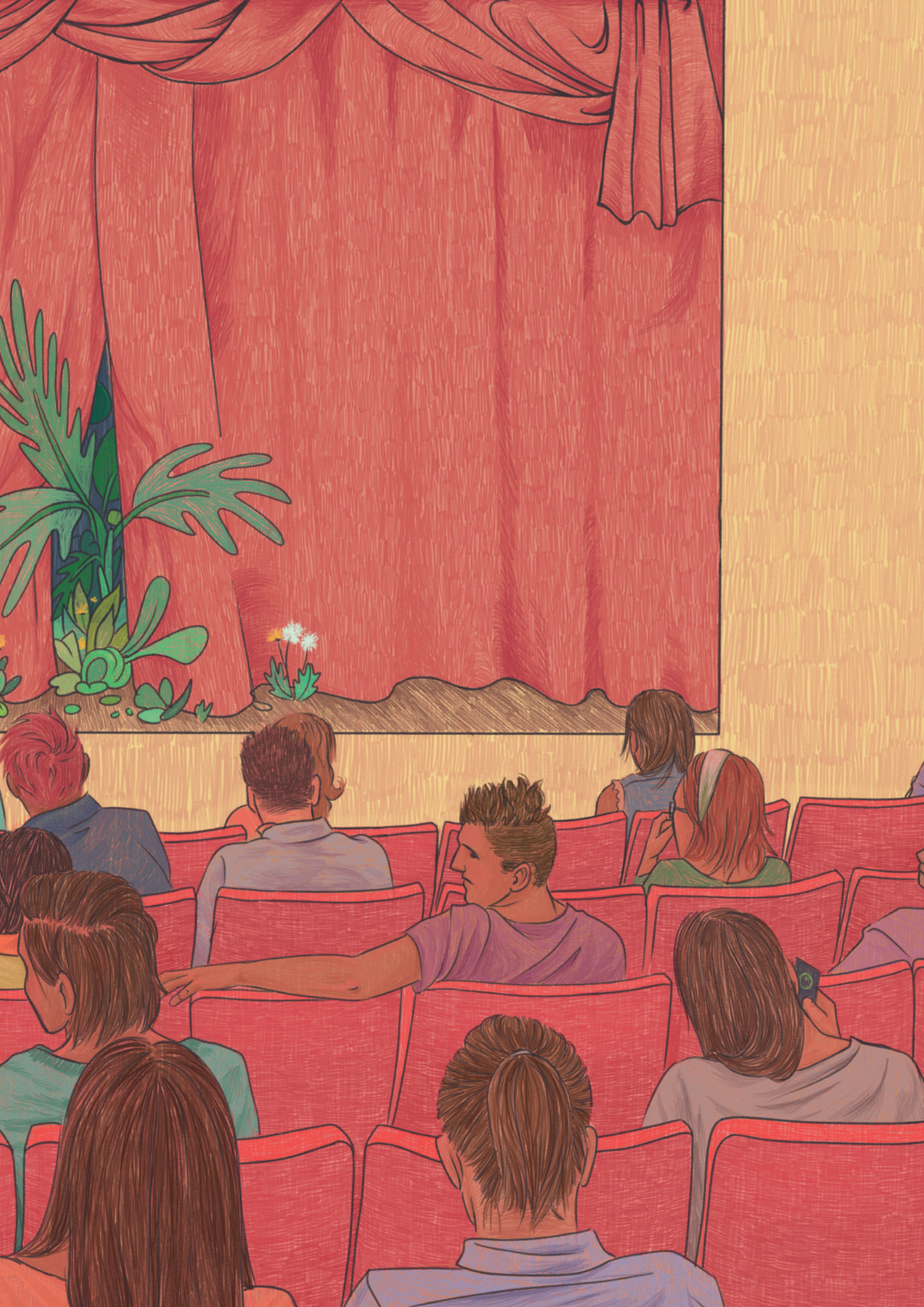
Associació MÁS MUJERES www.masmujeres.org

Coneix més el projecte al nostre Facebook:

Cuento Poderosas – Colección Valientas

Facebook: Las Poderosas Teatro





El conte il·lustrat PODEROSAS, a través d'històries reals i símbols diversos, ens ajuda a identificar i prevenir les violències masclistes. És un conte alliberador, ple de força, que ens inspira a l'acció, que crida a cada pàgina **NI UNA MENYS!**

Com la resta de contes de la COLECCIÓN VALIENTAS és, en realitat, molt més que un conte. És una eina per transformar ments i sensibilitzar cors, amb la que pretenem implicar a més gent en la construcció d'aquest altre món possible en el qual somniem, on les dones visquem lliures de tota forma de violència.

